

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.2.37>

PODSTAWY ADMINISTRACYJNO-PRAWNE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE UBEZPIECZEŃ

Olena Ledvii

aspirant

Narodowego Uniwersytetu „Politechnika Lwowska” (Lwów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-4060-6475

Ledvii@gmail.com

Adnotacja. W artykule omówiono zagadnienia mechanizmów administracyjno-prawnych realizacji polityki publicznej w zakresie ubezpieczeń. Wyjaśniono istotę działalności ubezpieczeniowej i cechy jej realizacji. Przeprowadzono analizę stosunku działalności ubezpieczeniowej i bankowej. Rozważono strukturę administracji publicznej ubezpieczeniowego sektora gospodarki. Wskazano, że państwo reguluje działalność ubezpieczeniową poprzez: ustalenie warunków dopuszczenia do rynku ubezpieczeniowego organizacji, które zamierzają świadczyć usługi ubezpieczeniowe (uzyskanie licencji); określenie standardów finansowych dla ubezpieczycieli; ustalanie zasad inwestowania środków funduszy ubezpieczeniowych; sprawowanie nadzoru administracyjnego nad działalnością ubezpieczycieli; ustalanie odpowiedzialności za naruszenie przepisów o działalności ubezpieczeniowej. Instrumenty te stanowią treść administracyjno-prawnej regulacji działalności ubezpieczeniowej.

Należy zauważyć, że regulacja administracyjno-prawna stanowi mechanizm imperatywno-normatywnego porządkowania organizacji i działalności podmiotów i obiektów administracji oraz kształtowania stabilnego porządku prawnego ich funkcjonowania. Tradycyjnie jednym z elementów oddziaływania administracyjno-prawnego jest regulacja państwowa. Wskazano strukturę administracji publicznej ubezpieczeniowego sektora gospodarki można rozpatrywać w dwóch aspektach: 1) zarządzanie ubezpieczeniem poprzez funkcjonowanie systemu ubezpieczeń publicznych, innymi słowy, jako częścią gospodarki publicznej; 2) zarządzanie ubezpieczeniami jako sektorem gospodarki, poprzez regulacje prawne dotyczące działalności ubezpieczeniowej.

Wskazano, że działalność ubezpieczeniowa stanowi zawodową działalność gospodarczą polegającą na tworzeniu, dystrybucji i wykorzystywaniu środków funduszy ubezpieczeniowych w celu ochrony interesów majątkowych osób fizycznych i prawnych w przypadku wystąpienia zdarzeń ubezpieczeniowych.

Słowa kluczowe: działalność ubezpieczeniowa, działalność bankowa, gwarancje depozytów osób fizycznych, regulacja administracyjno-prawna, mechanizmy administracyjno-prawne, ustrój administracyjno-prawny, polityka państwa.

ADMINISTRATIVE AND LEGAL PRINCIPLES PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF INSURANCE

Olena Ledvii

Postgraduate Student

Lviv Polytechnic National University (Lviv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-4060-6475

Ledvii@gmail.com

Abstract. The article considers the issue of administrative and legal mechanisms for implementing state policy in the field of insurance. The essence of insurance activity and features of its implementation are found out. The analysis of the ratio of insurance and banking activities. The structure of state management of the insurance sector of the economy is considered. It is stated that the state regulates insurance activities by: establishing conditions for admission to the insurance market of organizations that are going to provide insurance services (obtaining a license); determination of financial standards for insurers; consolidation of the principles of investing insurance funds; implementation of administrative supervision over the activities of insurers; establishing liability for violation of insurance legislation. These tools are the content of administrative and legal regulation of insurance activities.

It is emphasized that administrative and legal regulation is a mechanism of imperative and regulatory regulation of the organization and activities of subjects and objects of management and the formation of a stable legal order of their functioning. Traditionally, one of the elements of administrative and legal influence is state regulation. It is indicated that the structure of state management of the insurance sector of the economy can be considered in two aspects: 1) insurance management through the functioning of the state insurance system, in other words, as part of the state economy; 2) insurance management as a sector of the economy, through regulatory regulation of insurance activities.

It is noted that insurance activity is a professional commercial activity for the formation, distribution and use of insurance funds to protect the property interests of individuals and legal entities in the event of insured events.

Key words: insurance activity, banking activity, guarantee of deposits of individuals, administrative and legal regulation, administrative and legal mechanisms, administrative and legal regime, state policy.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ

Олена Ледвій

аспірантка

Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-4060-6475

Ledvii@gmail.com

Анотація. У статті розглянуто питання щодо адміністративно-правових механізмів реалізації державної політики у сфері страхування. З'ясовано сутність страхової діяльності й особливості її здійснення. Проведено аналіз співвідношення страхової та банківської діяльності. Розглянуто структуру державного управління страховим сектором економіки. Указано, що держава регулює страхову діяльність за допомогою встановлення умов допуску на страховий ринок організацій, які збираються надавати послуги зі страхування (отримання ліцензії); визначення фінансових нормативів для страховиків; закріплення принципів інвестування коштів страхових фондів; здійснення адміністративного нагляду за діяльністю страховиків; встановлення відповідальності за порушення законодавства про страхову діяльність. Ці інструменти становлять зміст адміністративно-правового регулювання страхової діяльності.

Наголошено, що адміністративно-правове регулювання становить механізм імперативно-нормативного упорядкування організації та діяльності суб'єктів та об'єктів управління й формування стійкого правового порядку їх функціонування. Традиційно одним із елементів адміністративно-правового впливу розглядається державне регулювання. Указано, що структуру державного управління страховим сектором економіки можна розглядати у двох аспектах: 1) управління страхуванням за допомогою функціонування системи державного страхування, іншими словами, як частиною державного господарства; 2) управління страхуванням як сектором економіки за допомогою нормативного регулювання страхової діяльності.

Зазначено, що страхова діяльність становить професійну комерційну діяльність щодо формування, розподілу та використання коштів страхових фондів з метою захисту майнових інтересів фізичних і юридичних осіб при настанні страхових випадків.

Ключові слова: страхова діяльність, банківська діяльність, гарантування вкладів фізичних осіб, адміністративно-правове регулювання, адміністративно-правові механізми, адміністративно-правовий режим, державна політика.

Вступ. Страхова діяльність становить професійну комерційну діяльність щодо формування, розподілу та використання коштів страхових фондів з метою захисту майнових інтересів фізичних і юридичних осіб при настанні страхових випадків. Здійснюють цю діяльність спеціалізовані комерційні юридичні особи (діяльність страхових посередників – агентів, брокерів та інших фахівців – на страховому ринку має допоміжний характер, тому до страхової діяльності не належить). Ця діяльність підлягає правовому регулюванню, як і будь-яка інша підприємницька діяльність, при цьому правова природа такого регулювання в більшості випадків адміністративна.

Основна частина. Метою статті є розгляд особливостей адміністративно-правових засад реалізації державної політики у сфері страхування.

Деякі аспекти окресленої проблематики були предметом дослідження таких учених, як В. Авер'янов, В. Білоус, А. Берлач, М. Бліхар, Н. Бортник, С. Єсімов, І. Личенко, В. Колпаков, О. Остапенко, С. Петков, Л. Сопільник, В. Шамрай, Х. Ярмакі та ін.

Страхова діяльність, будучи одним із видів підприємництва, є суспільним процесом, що охоплюється державним регулюванням у силу своєї соціальної значимості. При цьому мета державного регулювання страхової діяльності полягає в упорядкуванні цього виду підприємництва, забезпеченні стабільності ринку страхових послуг і захисту інтересів споживачів цього виду послуг. Регулювання страхової діяльності з боку держави здійснюється в публічних інтересах і спрямовано на досягнення соціально корисних результатів, що стимулюють прогресивний розвиток страхування в державі.

Державне регулювання суспільних відносин має будуватися з урахуванням інтересів і всього суспільства (тобто публічних інтересів), і приватних інтересів окремих індивідів. Насамперед це стосується економічних відносин, мета державного регулювання яких – задоволення державних (публічних) інтересів щодо забезпечення економічного розвитку держави й захист законних економічних прав та інтересів приватних осіб.

Адміністративно-правове регулювання становить механізм імперативно-нормативного впорядкування організації та діяльності суб'єктів та об'єктів управління й формування стійкого правового порядку їх функціонування. Традиційно одним із елементів адміністративно-правового впливу розглядається державне регулювання.

Структуру державного управління страховим сектором економіки можна розглядати у двох аспектах:

1. Управління страхуванням за допомогою функціонування системи державного страхування, іншими словами, як частиною державного господарства.

2. Управління страхуванням як сектором економіки за допомогою нормативного регулювання страхової діяльності.

Перший із названих аспектів – державне страхування – є на сучасному етапі абсолютно особливим механізмом реалізації державної політики, що має адміністративно-правовий характер.

Відповідно до чинного законодавства, відрахування в страхові державні фонди (пенсійний, медичного та соціального страхування) отримали статус податкових платежів з контрольними повноваженнями компетентних органів і відповідальністю за несплату таких платежів, що випливають із цього статусу. Державні страхові фонди є самостійною ланкою фінансової системи держави, самостійним об'єктом правового регулювання та включаються в державний сектор економіки.

На думку деяких учених, правовідносини у сфері державної власності (у тому числі в рамках державних страхових фондів) належать передусім до сфери цивільно-правового регулювання.

Держава в цьому випадку є власником, яка реалізує свої речові права щодо належного їй майна – страхового фонду коштів, а отже, правовідносини, що виникають у процесі такої діяльності є за своєю суттю господарськими й повинні регулюватися цивільним правом (Сульженко, 2005: 24-28).

Такий підхід видається не зовсім обґрунтованим, оскільки не враховує особливостей державної власності (зокрема публічних цілей її використання), а також той факт, що процес реалізації державою своїх повноважень у сфері державного господарства виходить за рамки традиційних цивільних правовідносин і є державним управлінням певним сектором економіки.

Державне страхування становить частину державної власності, орієнтованої на задоволення саме публічних інтересів усього суспільства, тоді як інші об'єкти власності використовуються в приватних інтересах. Можна стверджувати, що для суспільних відносин, які виникають у сфері державного страхування, характерні передусім такі особливості: вони спрямовані на досягнення публічних інтересів і за своєю суттю є управлінськими, тобто виникають у сфері державного управління.

Низка вчених також підкреслює, що державну власність необхідно розглядати не тільки в цивільно-правовому сенсі. Під державною власністю можуть розумітися різноманітні відносини, побудовані за ієрархічним принципом:

- усередині органів законодавчої та виконавчої влади, які пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням державним майном, затвердженням бюджету;
- між центральними й регіональними органами державної влади та місцевого самоврядування;
- між апаратом держави й державними підприємствами як реальними товаровиробниками (Личенко, 2016: 271-278).

Як зазначає Е. Талапіна, стосовно державної власності акцентується не власницький, цивілістичний аспект, а управлінський (Талапіна, 2001: 72).

Отже, тут доречно говорити про адміністративно-господарські правовідносини, що виникають у процесі управління державним страхуванням. У процесі державного управління державними страховими фондами складаються організаційні адміністративно-господарські відносини, тобто такі, що стосуються питань забезпечення функціонування страхових фондів (щодо структури фондів, визначення цілей їхньої діяльності, реорганізації та ліквідації фондів, визначення їхньої правосуб'єктності шляхом закріплення її в статутних документах, ліцензування діяльності, призначення (відсторонення) керівництва фондів, контроль за діяльністю фондів у частині дотримання ними вимог чинного законодавства України).

Другий із названих аспектів – нормативне регулювання страхової діяльності – також має свої особливості. Таке регулювання за своєю природою є адміністративно-правовим.

Адміністративно-правове регулювання страхової діяльності не охоплює весь пласт страхових відносин, більш значна їх частина регулюється приватним правом, тобто об'єктом цього виду правового регулювання є умови ведення страхової діяльності.

Держава регулює страхову діяльність за допомогою:

- установлення умов допуску на страховий ринок організацій, які збираються надавати послуги зі страхування (отримання ліцензії);
- визначення фінансових нормативів для страховиків;
- закріплення принципів інвестування коштів страхових фондів;
- здійснення адміністративного нагляду за діяльністю страховиків;
- установлення відповідальності за порушення законодавства про страхову діяльність.

Перераховані інструменти становлять зміст адміністративно-правового регулювання страхової діяльності.

За допомогою прийняття правових норм держава отримує можливість стимулювати або обмежувати ринок страхових послуг, забезпечувати його фінансову стабільність та ефективність. Можна виділити такі інструменти державного впливу на страхову діяльність:

1. Установлення державної процедури легалізації осіб, які бажають професійно займатися страхуванням, тобто процедур державної реєстрації та отримання ліцензії на заняття страховою діяльністю.
2. Установлення вимог до фінансової стійкості страховиків, тобто нормативне закріплення фінансових показників і принципів інвестиційної діяльності страховиків.
3. Уведення процедури адміністративного нагляду за діяльністю страховиків за допомогою створення виконавчого органу спеціальної компетенції.
4. Установлення адміністративної відповідальності за порушення страхового законодавства.
5. Уведення системи обов'язкового страхування.

Умови формування й використання конкретних приватних страхових фондів не підлягають імперативному правовому регулюванню, держава лише встановлює найбільш загальні вимоги, на зразок істотних умов договору страхування, добровільності страхування, цільового характеру використання коштів страхових

фондів на виплату страхових відшкодувань. Розміри ж страхових премій (внесків), умови й порядок виплати страхового відшкодування, відповідальність сторін урегульовані двостороннім договором між страховиком і страхувальником.

Звертає на себе увагу той факт, що адміністративно-правове регулювання різних інститутів фінансової системи є нерівномірним. Очевидна зацікавленість держави в стабільному функціонуванні фінансової системи країни, у зв'язку з чим держава висуває певні вимоги до різних типів фінансових організацій. Однак єдності таких вимог не спостерігається.

Порівняємо, наприклад, адміністративно-правові режими страхової та банківської діяльності.

У банківській системі спостерігається жорстке регулювання фінансової стійкості. Так, з метою забезпечення фінансової надійності банки зобов'язані формувати резервний фонд на покриття непередбачених збитків по всіх статтях активів і позабалансових зобов'язаннях.

Розмір відрахувань до резервного фонду має бути не менше ніж 5 відсотків від прибутку банку до досягнення ними 25 відсотків розміру регулятивного капіталу банку.

Коли діяльність банку може створювати загрозу інтересам вкладників та інших кредиторів банку, Національний банк України має право вимагати від банку збільшення розміру резервів щорічних відрахувань до них.

Банки зобов'язані формувати інші фонди й резерви на покриття збитків від активів відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України» (ст. 36 Закону України «Про банки і банківську діяльність») (Про банки і банківську діяльність, 2000). Банки повинні дотримуватися обов'язкових нормативів, установлених відповідно до Законів України «Про банки і банківську діяльність (Про банки і банківську діяльність, 2000) та «Про Національний банк України» (Про Національний банк України, 1999).

З-поміж них можна назвати, наприклад, такі нормативи:

- мінімальний розмір статутного капіталу;
- нормативи достатності власних коштів;
- нормативи ліквідності кредитної організації;
- нормативи використання власних коштів банку для придбання акцій (часток) інших юридичних осіб.

Однак щодо страхових організацій таких жорстких (і виправдано жорстких) заходів не встановлено.

Водночас, окрім вимог щодо забезпечення фінансової надійності кредитної організації, одним із заходів, спрямованих на підвищення стійкості банківської системи України, є страхування банківських ризиків. Однак, як зазначають І. Мудь та О. Рудик, «в Україні страхування банківських ризиків є досить обмеженим, багато видів страхування, які масово використовуються в міжнародній практиці, майже не використовуються українськими банками, що пов'язано зі специфічними умовами, які склалися в Україні. Також страховий ринок України ще недостатньо розвинутий порівняно зі страховими ринками розвинутих країн, що спричинює ненадійність роботи українських страхових компаній. З огляду на економічні умови в Україні, використання комплексного страхування ризиків банками дало б змогу значно стабілізувати їхню діяльність, захистити від широкого кола ризиків» (Мудь, Рудик, 2018).

Особливу увагу необхідно звернути на систему страхування банківських вкладів, основою для створення якої став Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року № 4452-VI (Про систему гарантування вкладів фізичних осіб, 2012).

Метою створення такої системи гарантування вкладів фізичних осіб стала потреба в захисті прав і законних інтересів вкладників банків, зміцнення довіри до банківської системи України, стимулювання залучення коштів у банківську систему України, забезпечення ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків (Про систему гарантування вкладів фізичних осіб, 2012).

Система страхування вкладів спрямована на скорочення ризиків настання несприятливих наслідків для вкладників у випадку невиконання банками своїх зобов'язань. Якщо в банку відкликана ліцензія на здійснення банківських операцій або Національний банк України ввів мораторій на задоволення вимог кредиторів такого банку, вкладник має право звернутися у Фонд гарантування вкладів фізичних осіб за відшкодуванням за своїм вкладом (Про затвердження Положення, 2012).

Положенням про порядок відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів за вкладами встановлено, що гарантована сума за рахунком – це умовна сума, що розраховується Фондом із загальної суми залишку коштів на рахунку й відсотків, зменшених на суму податку, і є частиною гарантованої суми відшкодування коштів за вкладами одного вкладника в межах граничного розміру відшкодування коштів за вкладами станом на день початку процедури виведення Фондом банку з ринку, а в разі ліквідації банку з підстав, визначених частиною 2 статті 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність», – на день початку ліквідації банку (Про затвердження Положення, 2012).

Натомість Фонд гарантує кожному вкладнику банку відшкодування коштів за його вкладом. Фонд відшкодовує кошти в розмірі вкладу, включаючи відсотки, станом на день початку процедури виведення Фондом банку з ринку, але не більше суми граничного розміру відшкодування коштів за вкладами, встановленого на цей день, незалежно від кількості вкладів в одному банку. Сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами не може бути меншою 200000 гривень.

Однак варто зауважити, що страхові компанії, згідно з чинним законодавством, у систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні не входять, хоча світовий досвід показує, що в процесі зміцнення системи страхування банківських вкладів, коли вона функціонує на постійній і стабільній основі, виникає тенденція до розширення охоплення фінансових установ системою страхування вкладів. Спонукальними причинами для цього може бути зближення комерційних банків та інших установ за характером діяльності, створення загальних умов конкуренції для установ різних типів, захист максимально широких груп дрібних вкладників.

При дослідженні систем страхування вкладів можна зазначити, що практично в усіх країнах кредитна система значно складніша, ніж в Україні, та включає й різні види банків, і фінансові установи небанківського типу.

Натомість Н. Бортник та С. Єсімов звертають увагу на те, що небанківські кредитні організації мають право здійснювати лише окремі види банківських операцій у допустимих Національним банком поєднаннях. Поняття банківської операції законом не визначається, але вичерпний перелік наводиться в Законі України «Про банки і банківську діяльність» (Бортник, Єсімов, 2019: 175-182).

В Україні установи небанківського типу, найважливішими з яких є страхові компанії, пенсійні, пайові та інвестиційні фонди, не включаються в систему створення страхування вкладів саме з тієї простої причини, що вони не залучають кошти населення (або підприємств) у такій формі, як вклади.

Водночас необхідно зауважити, що правова природа страхових внесків близька до природи банківських вкладів. І в першому, і в другому випадках маються на увазі кошти. Цілі розміщення грошей у фінансових установах обох видів також подібні: це забезпечення збереження коштів та отримання доходу, при цьому дохід за банківськимикладами виражається, як правило, у вигляді відсотків, а за страховими внесками – у вигляді страхової премії, що робить цілі цих вкладень принципово різними. І ті, й інші кошти приймаються тільки установами (банками та страховими компаніями), які мають відповідні ліцензії. Причому установи обох видів зобов'язані забезпечувати збереження переданих їм коштів і своєчасність виконання своїх зобов'язань перед вкладниками і страхувальниками. В обох випадках у вкладника виникає право вимоги до фінансової установи.

Обидва види компаній займаються інвестуванням не власних, а залучених коштів, тобто фактично ризикують не власним капіталом, а чужими коштами.

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, можемо констатувати, що існує ціла низка передумов для включення страхових компаній до системи страхування внесків фізичних осіб, причому для цього немає необхідності створювати окрему систему, учасниками якої були б страхові компанії та їхні клієнти.

Натомість система страхування вкладів вимагає залучення значних фінансових ресурсів, які можна отримати у вигляді внесків не тільки її учасників, а й держави.

Список використаних джерел:

1. Сульженко Ю. Форми і способи захисту суб'єктивних цивільних прав і законних інтересів. *Право України*. 2005. № 12. С. 24–28.
2. Личенко І.О. Адміністративно-правові основи гарантування захисту законних інтересів громадян України у сфері власності. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2016. Вип. 855. С. 271–278.
3. Талапина Э.В. Вопросы организации управления государственной собственностью. *Журнал российского права*. 2001. № 3. С. 72.
4. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5. Ст. 30.
5. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст. 238.
6. Мудь І.В., Рудик О.Р. Страхування банківських ризиків в Україні. Стратегічні орієнтири. 2018. URL: <http://libfor.com/index.php?newsid=316>.
7. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23 лютого 2012 року № 4452-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 50. Ст. 564.
8. Про затвердження Положення про порядок відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів закладами : Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09.08.2012 № 14. *Офіційний вісник України*. 2012. № 72. Ст. 2912.
9. Бортник Н.П., Єсімов С.С. Банківська діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання. *Наше право*. 2019. № 1. С. 175–182.

References:

1. Sulzhenko Yu. (2005). Forms and methods of protection of subjective civil rights and legitimate interests [Forms and methods of protection of subjective civil rights and legitimate interests]. *Pravo Ukrainy*. № 12. S. 24–28 [in Ukrainian].
2. Lychenko I. O. (2016). Administrative law bases for guaranteeing the protection of the legitimate interests of Ukrainian citizens in the field of property [Administrative law bases for guaranteeing the protection of the legitimate interests of Ukrainian citizens in the field of property]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*. Vyp. 855. S. 271–278 [in Ukrainian].
3. Talapina E. V. (2001). Voprosy organizatsii upravleniia gosudarstvennoi sobstvennostiu [Organization of state property management]. *Zhurnal rossiiskogo prava*. № 3. S. 72 [in Russian].
4. Pro banky i bankivsku diialnist [On banks and banking activity]: Zakon Ukrainy vid 7 hrudnia 2000 roku № 2121-III. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2001. № 5. St. 30 [in Ukrainian].
5. Pro Natsionalnyi bank Ukrainy [On the National Bank of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 20 travnia 1999 roku № 679-XIV. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1999. № 29. St. 238 [in Ukrainian].
6. Mud I.V., Rudyk O.R. (2018). Strakhuvannia bankivskykh ryzykiv v Ukraini [Banking risk insurance in Ukraine]. *Stratychichni oriientyry*. URL: <http://libfor.com/index.php?newsid=316> [in Ukrainian].
7. Pro systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib [On the deposit guarantee system for individuals]: Zakon Ukrainy vid 23 liutoho 2012 roku № 4452-VI. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2012. № 50. St. 564 [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok vidshkoduvannia Fondom harantuvannia vkladiv fizychnykh osib koshtiv za vkladamy [On approval of the Regulations on the procedure for reimbursement by the Deposit Guarantee Fund of individuals of funds on deposits]: Rishennia vykonavchoi dyreksii Fondu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib vid 09.08.2012 r. № 14. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*. 2012. № 72. St. 2912 [in Ukrainian].
9. Bortnyk N. P., Yesimov S. S. (2019). Bankivska diialnist yak obiekt administratyvno-pravovoho rehuliuвання [Banking as an object of administrative and legal regulation]. *Nashe pravo*. № 1. S. 175–182 [in Ukrainian].